

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/4 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/4 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr., și timbru de 30 cr. la 100.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poște și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se învâz.

Numeri singuratici la 5 cr. se vând la Tipografia „Șir”, pe a. în.

Numeri singuratici la 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Ploesti.

Finlanda.

(Ș.). Rusia, cel mai puternic și mai temut stat european, care a pus la cale, în dragul păceii europene, conferința de desarmare, convocată pe 18 Maiu la Haga, a început de fapt să desarmeze pe — alții.

Rusia, colosul dela Nord, are o mică provincă numită Finlanda, care e legată de marea stat rusească prin unele personalități, — și aici a început Țarul Rusiei opera de desarmare. Face începutul cu cei mici și slabi, ca să impună celor mari și tari.

Finlanda își avea până în timpul din urmă autonomia sa, constituția sa, ear' astăzi nu o mai are, pentru că Țarul Rusiei i-a confiscat-o.

Așa face Rusia desarmarea. Prin ucaz domnesc.

Așa caută Rusia să-și câștige simpatia popoarelor. Prin nimicirea drepturilor lor.

Dela 15 Februarie e jale adâncă în Finlanda; dela un capăt al țerei până la celalalt e durere și plângere, căci în ziua aceasta a apărut manifestul Țarului, provăzând cu proprie subscriere, în care cu obiectivul „ordonam” se aduce la cunoștința populației din Finlanda, că libertățile de cari s'a bucurat până acum țara se cassează, constituția autonomă a țerei se suspendează, ear' pe viitor țara va fi guvernată de-a dreptul din Petersburg, în mod absolutist.

Știa Rusia că autonomia e o armă puternică, chiar și într-o țărășoară mică cu trei milioane de locuitori cum e Finlanda, și de aceea a luat arma din mână poporului finlandez. L-a desarmat, ca să dea, probabil, exemplu bun, celorlalte state europene.

Dar' a mai rămas o armă, nu mai puțin puternică, în Finlanda: presa. Și presa finlandeză a primit cu cea mai mare indignare schimbarea independentei constituționale a țerei cu absolutismul, prefacerea ei într-o ființă absolutistică de stat, și a criticat în modul cel mai pasionat acest act de arbitraritate al colosului dela Nord, ear' Țarului nu i-a plăcut sinceritatea presei finlandeze, de aceea a desarmat-o și pe ea.

Zilele trecute a apărut un nou ucaz, prin care libertatea de presă e suspendată în Finlanda, ear' consiliul de presă, creat de nou, primește îndru-

marea să censureze exact tot ce scrie presa, și: „să urmărească, nu numai pe redactorii foilor, ci în casuri excepționale și pe autorii, cari își permit să critice și să condamne acțiunile supremei puteri de stat, sau să mistifice raportul de drept al Finlandei, în imperiul rusesc”. Cu un cuvânt, Rusia pune capăt abuzului ce se face în Finlanda cu „cuvântul scris și tipărit”. Rusia oprește pe Finlandezi să se plângă de nedreptatea ce li-s'a făcut prin cassarea autonomiei lor.

În modul acesta desarmarea e acum deservită în Finlanda și Rusia poate să fie liniștită. Și poate să fie și mulțumită, că a făcut o faptă „nobilă”, ea, care se laudă cu „desrobirea popoarelor de sub jugul păgân”.

Ce a putut să îndemne pe Țarul Rusiei la acest revoltător act de volnicie, nu o știm, pentru că întreaga presă europeană păstrează o condamnabilă tăcere în cauză. Nici măcar faptul împlinit nu-l înregistrează, probabil, ca să nu fie silită a-l condamna din toată inima, așa cum îl condamnăm noi.

Ba da; și-a ridicat glasul presa din Suedia și Norvegia, în mod destul de energic, dar' glasul ei nu se aude până la noi.

Și-a ridicat glasul chiar și diplomația din Suedia și Norvegia, dar' nici pe ea nu a băgat-o nime în seamă. Statele mici nu numără în concertul statelor europene.

Suedia și Norvegia și-a revocat chiar și consentimentul de a participa la conferința de desarmare, convocată la Haga, și a declarat Rusiei, că între astfel de împrejurări nu poate crede în sinceritatea proiectului de desarmare.

Suedia și Norvegia are motiv să fie îngrijorată de soarta Finlandei, pentru că nimicită odată Finlanda, colosul dela Nord își va pune ochii negreșit și pe Suedia și Norvegia. Până acum Finlanda forma un fel de barieră, între statele aceste, ear' delăturată fiind bariera, cine mai poate oare să pună stavilă invasiunii din partea Rusiei?

Nime; pentru că nime nu cutează să-i pună stavilă și hotar. De aceea nu-și ridică nime glasul nici în favorul bieților Finlandezi, despoiați dintr'odată de drepturile lor, de libertățile lor seculare.

Să ni-l ridicăm deci noi, cei asupriți, cei desconsiderați, cei tratați la fel ca Finlandezii. Popor asuprit fiind, noi știm ce e asuprirea. Popor desmoștenit și despoiat de toate drepturile

fiind, noi știm să apreciem durerea Finlandezilor, pentru că o înțelegem.

Le trimitem deci simpatia noastră. Plângem cu ei împreună pe ruinele libertății înmormântate la finea veacului luminei, spre rușinea Europei — civilizate!

Ne facem părtași durerii lor nemărginite, și le dorim tărie sufletească pentru a pute golii și acest pocal de suferință.

Tărie și încredere în puterea lor proprie le dorim, cu care vor învinge toate greutățile. Să nu uite Finlandezii, că suferințele popoarelor sunt trimise de sus, pentru a li-se pune la încercare credința în Dumnezeu. Să nu peardă deci nici ei credința în providența cerească, cum nu o perdem noi, și atunci își vor redobândi earăși drepturile perdute, cum sperăm să le redobândim și noi. Căci destinele popoarelor sunt depuse în mâna providenței, ear' nu în mâna oamenilor, fie oamenii ori-căte de puternici, chiar așa de puternici cum e — Țarul Rusiei.

Sibiu, 15 Martie n.

Doliul curței dela Viena.

Astăzi, Mercuri, se termină a treia perioadă a doliului de curte pentru decedata Imperăteasă și Regină Elisabeta, a cărei viață s'a stins într'un mod atât de tragic. Mâne se vor depune toate semnele de doliu, dar' urmele îi vor rămâne gravate în inimile popoarelor monarhiei, cari au fost atât de dureros atinse de tragicul eveniment.

Dr. Theobald Fischer despre Români. Extragem dintr'un articol publicat în „Westermanns Monatshefte” (numărul din Martie a. c.), scris de renumitul profesor Dr. Th. Fischer dela universitatea din Marburg, următoarele:

„Dintre cele 10 milioane Români — după atât cât Maghiarii — locuiesc nu tocmă mult peste jumătate în regat, trei milioane în Ungaria și Transilvania, restul în Rusia, Bucovina și a. m. d.

Românii au făcut în ultimul pătrar de secol umitoare progrese pe toate terețele și îndosebi pe cel militar. Și cei ce locuiesc în Ungaria se ridică cultural și economic, se înmulțesc repede și se petruind tot mai mult de conștiința națională cultivând relațiile cu regatul.

Pentru fiecare, care cunoaște referințele, nu poate să existe nici cea mai mică dubietate, că aici se va forma pe socotela Maghiarilor înaintea de a fi expirat o jumătate de secol, un mare stat național român, cam asemenea aceluia din vechea Dacie.

Criminalul nevinovat.

— Roman —

de (15)

Gabrielle D'Annunzio.

(Urmare).

De fapt, băiatul era liniștit, uneori tusea, dar' bea tot atâtă lapte, ca de obicei, și dormia normal, cu somn adănat. Și eu însuși cugetam deja: Așadar zădărnica a fost ceea-ce am servit. Nu va muri. Ce viață vinjoasă are!

Și 'mi-a revenit potențată ura veche ce o aveam contra lui.

Mam dus la Iuliana și acolo, lângă dînsa, m'au luat earăși în stăpânire amintirile, vechile, frumoasele amintiri ale amorului, ale fericirii noastre.

— La ce te gândești? — m'a întrebat Iuliana, care de sigur suferea din cauza tristeții mele.

Nu 'mi-am tănuțit de ea cugetele. Și dînsa, cu o voce care venea din cele mai interne ale inimei, 'mi-a zis încet și totuși în ton mai petrunzător chiar și decât tipetul:

— Ah, pentru tine raiul l'am purtat în sinul meu!

După o pauză lungă a adăugat:

— Azi, nu te mai pot consola! Nici pentru tine, nici pentru mine mângăiere nu mai există, nici nu va mai exista nici-când... Totul s'a sfârșit.

— Cine știe! — am zis eu.

Și ne-am privit și în această clipă de sigur amândoi la același lucru

Acest stat apoi va trata pe cele 600.000 Maghiari, cari vor aleați o insulă în mîl-leul mării românești, cam în același fel cum sînt tratați astăzi Românii și celelalte naționalități din partea Ungurilor. Dacă înveți a cunoaște groaznică exasperare și starea culturală a Românilor, te înfocă de scenele teribile, care se vor petrece în acel moment, când monarhia Habsburgilor va primi o lovitură din afară și poporul vexat va pute spera mîntuire...

„Gemeinsames...” Bucurie mare în Maghiaria. Ministrul comun de războiu a adresat circular tuturor autorităților militare, provocându-le, ca în viitor, în loc de „K. und k. Reichs-Kriegs-Ministerium” să-l intituleze astfel: „K. und k. Gemeinsames Kriegs-Ministerium.”

Va să zică, un nou favor pe seama Maghiarilor, — așa se laudă presa lor.

În era nouă.

Devisa noului guvern ar fi să fie „lege, drept și dreptate”, care se și respectază cu adevărat, după-cum se vede din următoarele două casuri:

Cercul electoral din Baja a devenit vacant prin numirea deputatului Plosz de ministru de justiție. Socialiștii din Baja voiau să candideze și ei pe unul din sinul lor de deputat dietal, ear' în scopul acesta au convocat o adunare electorală pe Dumineca trecută, cu care ocaziune candidatul avea să-și rostască vorbirea-program. Poliția din Baja a aflat însă cu cale a nu permite ținerea adunării și a lua toate măsurile necesare, ca socialiștii să nu se poată întruni la olată ca să se consulte cum au să-și valorizeze dreptul lor electoral.

Alt cas. Socialistul Wellner din Budapesta a mers Duminecă la Cașovia ca să rostască o vorbire în întrunirea socialiștilor de acolo. Șeful poliției l'a arestat însă în sala de întrunire, pe motivul că e agitator — ambulant.

Adeca tot așa ca sub Bánffy. Căci ce deosebire este între era Széll și era Bánffy, dacă cetățenii sînt și acum împedeceți în exercicierea drepturilor lor? Sau: ce înțelege prim-ministrul Széll sub „lege, drept și dreptate”, atunci când permite ca legea și dreptul să fie călcați în picioare?

Domnul prim-ministru are cuvîntul!

E. M. K. E. — la lucru.

Marea societate de maghiarizare din Cluj, își largeste terenul.

Statutele vechi le-a modificat în sensul noii direcțiuni.

În ședința din urmă a comitetului finută Duminecă, s'a hotărât a lansa apel către toți comiții, vicecomiții și primarii din Ardeal, cu rugarea să-și câștige noi membri în cadrul novelor statute.

Societatea a îmbrățșat acum și maghiarizarea numelor de familie. Comitetul filialei din Turda, anunță că a cooperat 33 de maghiarizări. „Emke” a acoperit speșele procesului de schimbare a numelor și alte speșe. Comitetul a votat mulțumită — cassurului!

Din parlamentul maghiar.

14 Martie n.

Se continuă discuția asupra bugetului. Vorbește Páder Rész, din partidul poporal și condamna falsul liberalism. Nare încredere politică în partidul dela putere, de aceea nu votează bugetul. Deschidem aici o mică paranteză. În raportul de ieri s'a zis, că contele Zichy János ar fi declarat, tot în numele partidului poporal, că primește bugetul. N'a fost exact. Contele a declarat, că partidul seu nu primește bugetul.

Kossuth Ferencz ia cuvîntul după Páder și salută fusiunea întemplată între partidul liberal și cel național, pentru că prin aceasta crede, că s'a deschis teren mai larg pe seama partidului seu.

Apponyi, conte și guvernamental, s'a simțit atins și s'a sculat să se explice. A vorbit lung și frumos. A constatat, că năsuințele partidului seu (acum decedat) au fost totdeauna acelea, de a se păstra cu sfințenie bazele puse la anul 1867. În direcția aceasta actualul prim-ministru a primit asupra sa întreaga responsabilitate. Partidul seu (de pie memorie) a avut deplină încredere în persoana actualului prim-ministru și eac'așa s'a făcut fusiunea. S'a făcut și nu-i pare rău că s'a făcut. Declară însă, că partidul seu nu urmărește scopuri speciale în partidul liberal, ci aceleași scopuri, pe cari le urmărește vechiul partid guvernamental (adeacă: oala cu carne).

Vorbirea lui Apponyi a fost primită cu aplause. Vorbește Budáth Ferencz din partidul poporal. E contra

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Rêvașe din Paris.

— Dedicate Floricai. —

Făurar.

Dac'ai vedea tu cum m'am cuibărit aci, 'ți-ar fi mai mare dragul. Am să-ți-o spun în patru rêvașe de-arîndul. Chilimul dat de mama e mobila de căpetenie. De când am spart bîrdaca ta smălțuită, iubirea toată în el 'mi-am pus-o. Perderea ei m'a durut mult. Morții se uită lesne, uitai și eu bîrdaca cu flori albastre.

Acum, în toată casa, singura mea podoabă a rămas darul cu noroc, chilimul știrbit într'un cîas bun din zestrea Măriuchii.

L'am așternut în lung și 'mi aco-pere un părete întreg. Încolo, le numeri pe dește: În fața jefului meu de valetudin, masa în mijloc, într'un colt un scaun și pe urmă o custură, foi de hîrtie rêvașite, cărți destrămate și rupte a o nerînduială de pare-că le-a adus apa.

Chilimul 'mi-e razim la nevoi; de tot năcăuț el îmi ogoește păsul. Mie-tovărăș iubit și prin câte n'ai mai trecut și el, numai de ar avé gură să le spu-e.

De vin zile negre, hîntănit de năcazuri, cad zdrobit în fîndul jefului și a durere caut spre el, cu inima jeliată, — cu mințile risipite, pironit locului, stau așa vreme — cu ochii duși pe el, și mē pîț, mē tot uit a dor, până ce-'mi iau

vederile florile lui bogate, bătute de mîna mamei, vara, la umbra nucului nostru. Și amușesc așa, cu gândurile în-trairu-ea...

Dela o vreme, fără să prind de veste, flori repezi și calzi îmi furnică prin trup — simt cum mē cuprînde o toropeală dulce, — încet, încet mē invio-rez — 'mi-se ia par-că o povară de pe suflet și atunci ușurat, cu mîntea lim-ppezită, mē simt mai bine, 'mi-e sufletul împecat, ca-și-cum aș fi făcut o faptă bună....

Nu-'mi iau ochii dela el.

Sub ochii mei, chilimul desprins din părete, se depărtează tot mai mult, până să perde într-o ceață subțire....

Mărite, florile de pe el cresc mereu și în colorile lor împeștritate, aprinse în ape de tot felul, vîd lanurile noastre de holde vîrgate, înpânzite în zare cum joacă prăjite în pară galbuie, — așa cum le privam eu în toate diminețile, în luna lui cuptor, când în zornet de albine, în mirezmele fînelului în floare, stam tolănit la umbra frasinului din-tre vîi;

cînd hoinar, cu capul gol, umblam la cubur de mē prindea seara pe la răchitele mirositoare de pe muchea Re-tezatului... Culiță 'și-o fimai aducînd el aminte de vremurile cele? Eu, mē vîd ear' copil, atîpesc în șoapta gândului de acasă... 'Mi-e cald și 'mi-e bine... par-că 'mi înflorește sufletul... E în sîrbătoare.... Veniți gînduri frumoase, tot mai spornic, veniți și în noaptea asta.

(Va urma).

V. Cioflec.

M'am dus la Iuliana și fără să fi privit la dînsa i-am zis:

— E mai rău.

Mult timp nu am vorbit nimic nici unul; eu gonit de neliniște umblam în sus și 'n jos prin odaie. În sfîrșit m'am hotărît să merg de nou la băiat.

— Unde mergi? — m'a întrebat Iuliana și spriginindu-se pe cot s'a ridicat.

— Mē duc acolo pe un moment. Mē reîntorc îndată. Ori nu voești să merg la el!

— Nu, rămăi la mine.

Nu s'a culcat înapoi pe perină; o stranie spaimă înfiorătoare îi străformase trăsurile feței; ochii 'și-i rotea împrejur neliniștită, căutînd oare-ce. Am culcat-o, îi netezeam fruntea.

— Ce-ți lipsește, Iuliana?

— Nu știu. 'Mi-e frică...

— De ce?

— Nu știu; nu e vina mea; sînt bolnavă, astfel sînt.

Dar' privirile 'și-le rotea prin odaie.

— Ce cauți? Vezi ceva?

— Nu, nimic.

L'am pipăit de nou fruntea. Nu era prea de tot înfîrîntată. Dar' facultatea imaginării începea să 'mi-se întunece.

— Vezi, nu te părăsesc; rămăi la tine.

M'am așezat pe scaun. Eram aten-t la ori-ce șmogat cât de mic; une-ori auziam sunând sonerile, apoi a sosit o trăsătură.

— Poate-că medicul va fi, — am zis eu.

(Va urma).

budgetului. Se scoală acum ministrul de finanțe Lukács și declară, că așa numita clausulă dela Ischl nu a existat nici-o dată. E un lucru închipuit. Atrage atențiunea dieței asupra împrejurării, că el, Lukács, nici n'a fost atunci la Ischl, ear' fără ministrul de finanțe nu se putea stabili nici o clausulă. Înțelegerea luată la Ischl a fost aceea, ca *să se mențină comunitatea vamală cu Austria chiar și pe lângă dreptul autonom al Ungariei*. Vorbirea ministrului a provocat senzație și a fost aplaudată.

Vorbește Mezőssy Béla în contra budgetului. Discuția se va continua Joi.

Pentru limbă.

— Convertire religioasă, cu fond politic. —

Duminecă a fost zi mare în *Santova*, comitatul Bacica. Protopopul sârbesc din Zombor, secretarul consistorial din Neoplanta și alți patruzeci preoți gr-or. sârbești au eșit la fața locului ca să sârbășească un act de mare importanță. Și l-au sârbășit.

Actul.

Comuna Santova e o comună mixtă, compusă din Maghiari și Șocați. Ambele naționalități aparțineau bisericii romano-catolice. Dintre Șocați însă, 897 de persoane au eșit din sinul bisericii romano-catolice și au cerut să fie încorporate la biserica sârbescă de rit grecesc. *Actul acestei treceri la ortodoxism s'a sârbășit Duminecă în comuna Santova*. S'a celebrat un serviciu divin sub cerul liber, și oamenii au fost primiți cu dragoste la sinul bisericii orientale. A fost impunător acest act rar, poate-că unic în felul seu.

Motivele.

De ce s'au lăpădat Șocații de legea lor? Eată de ce. Cu coreligionarii lor de viață maghiară trăiau într-o continuă ceartă și neînțelegere. Deși formau jumătate din credincioșii bisericii, preotul lor nu voia să le predice și în limba lor, ci folosea exclusiv limba maghiară, pe care ei nu o înțelegeau. S'au plâns pe la toate forurile lor bisericești, dar' nu i-a ascultat nime.

În cele din urmă a eșit chiar Metropolitul *Császka* la fața locului ca să împace pe Șocați cu Maghiarii, dar' nu i-a succes, fiindcă însuși Metropolitul era de părerea, că în biserica rom-catolică nu are loc limba slavă. Însuși Metropolitul a dat ordin, ca preotul să țină predică numai în limba maghiară. Urmarea acestei dispoziții a fost: trecerea Șocailor la biserica ortodoxă.

Noii ortodoci.

Șocații din Santova sânt foarte veseli de actul ce l'au sârbășit Duminecă. Ei zic, că nu i'au părăsit legea, ci s'au întors earăși la legea ce o aveau strămoșii lor. Pentru-că legea lor originală era cea răsăriteană. Noii ortodoci au fost constituiți în comună bisericească independentă și autonomă, li-s'a dat preot, și acum fac planuri cum să-și ridice biserica și școala națională. Aparțin protopopiatului din Zombor și episcopiei din Novisad.

Morala.

Șovinismul se nu-l introduce Maghiarii în biserica că-și perd turma. Ieri Santova, astăzi Sarvașul, mănă cine știe ce comună va urma. Dumnezeu e tatăl tuturor popoarelor, lăsați popoarele să vorbească în limba lor cu Dumnezeu lor.

Cronica politică.

Italia și China.

Cu privire la cererea Italiei, adresată guvernului chinez, *Times* are informațiunea din Peking, că Chinezii, judecând după atitudinea lor, nu sânt aplicați a ceda Italiei portul *San-Mum*. Se vede, că va fi lipsă de mijloace mai energice pentru a-i sili să cedeze. Ambasadorul italian *De Martino* a rugat Tsung-li-Iamen-ul să accepte prima notă ce i-s'a adresat în chestie și să înceapă tratările.

Tsung-li-Iamen-ul însă până acum n'a dat nici un semn, că voeste a se conforma cererii lui *De Martino*.

Conferența de pace.

Pentru conferența de pace au emis până acum delegații următoarele state: Anglia pe *Paulefole*, ambasador în Washington, Rusia pe *Stahl*, ambasador în Londra, Germania pe baronul *Marschall*, Franța pe baronul *Courcelles*, Italia pe *Visconti-Venosta*, Belgia pe *Bernaert*, Elveția pe *Lachanel*.

Conferența va ținea 6 săptămâni.

Din toată lumea.

Constituția Cretei. — Misiunea lui Rhodes. — Lupta în Filippine.

Ziarul *Italie* e informat, că ambasadorii din Roma ai Angliei, Rusiei și Franciei, vor ține zilele acestea o conferență, sub presiunea ministrului de externe *Canevaro*, cu scopul de-a examina proiectul de constituție a Cretei.

Din Berlin se anunță, că *Cecil Rhodes* este foarte mulțumit cu rezultate obținute în Germania. Împăratul a avut cunoștințe exacte despre chestia noii linii ferate africane. Rhodes a făcut raport guvernului seu și așteaptă instrucții mai departe.

În Filippine s'a întâmplat zilele acestea o luptă între beligeranți, lângă *Pasie*. Filipinienii au fost atacați de Americani, și după știri sosite din Washington, bătuți. Americanii fac pregătiri pentru a ataca orașul *Pasie*.

DELA INSTALARE.

— Cuvinte solemne. —

Din cuvântarea rostită de I. P. S. Metropolit Mețianu, la instalarea sa, scoatem, în lipsă de spațiu, numai următoarele pasaje marcante.

Promisiune solemnă.

Adresându-se membrilor congresului, Metropolitul a zis:

»Presimțind eu însă, că atunci când Voi, iubitori, V'ați concentrat încrederea în mine, nu ați făcut aceasta cu privire la persoana mea, ci numai cu privire la interesul cel mare al bisericii noastre naționale, și mai ales ca să lerez la împlinirea voinței lui Dumnezeu și a dorințelor bisericii, la conducerea clerului și poporului, prin marea cea furtunoasă a acestei vieți, la limanul cel lin al mântuirii; presimțind eu că Voi, iubitori, pe lângă mulțumita mea verbală cu tot dreptul veți aștepta, să

justific și prin fapte încrederea pusă în mine, și până-când timpul îmi va concede aceasta, — fac *promisiune solemnă* aici înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, că mă voi strădui din toate puterile mele a satisface după putință așteptărilor Voastre, de a justifica și prin fapte încrederea ce ați pus-o în mine.

Chemarea bisericii.

»Biserica străbună este mai ales astăzi acel mare și însemnat factor cultural al poporului nostru, precum fu și în trecut paladiul naționalității noastre, al cultului și al tradițiilor de virtuți.

Ea are sublima chemare, ca prin cultură și lumină în direcțiune religioasă, să ne conducă la viitor tot mai bun, până să ne apropiem tot mai mult de scopul ce ni-l-a destinat bunul D-zeu.

Aceasta o veți înțelege și Voi, iubitori, mai ales dacă veți considera, că noi trăim în biserică și prin biserică, și că soarta noastră este strîns legată de soarta bisericii, ear' soarta bisericii va fi precum ne vom interesa de ea, cler și popor.

Cătră preoți.

»Mai întâiu cătră voi îmi întorc glasul meu părintesc, iubitorilor preoți, împreună lucrători cu mine în viața Domnului, cari ați luat asupra-vă sarcina apostoliei Domnului, nu numai de a sârbșii sfințele taine și alte servicii religioase, ci și de a desvolta și cultiva simțul religios, de a lăși tot mai mult în popor cultura, învățătura și lumina, după zisa Domnului din sf. Evanghelie: »Mergând învățați toate neamurile» (Math. 28—20). Cătră voi mă adresez, fraților preoți, cari sînteți și trebuie să fiți cei mai deaproape ai poporului, adevărați părinți ai fiilor voștri sufletești, dela naștere până la moarte, cari cunoașteți și participați la toate bucuriile și durerile poporului, și aducându-vă aminte că soarta noastră a tuturor, și așa și a voastră, este strîns legată de a credincioșilor noștri, precum și că după soarta acelor credincioși se va judeca și vrednicia noastră, și în fine că mai curînd ori mai tîrziu, unul fiecărui vom avea a da seamă înaintea lui Dumnezeu și a posterității despre îngrijirea noastră de popor: vă recomand și vă sfătuiesc, ba *ve și rog părințește*, să lucrați zi și noapte, »cu vreme și fără vreme», precum ne învăța sf. apostol, cu cuvîntul și exemplul vostru, la întărirea poporului în credința străbună; la desvoltarea și cultivarea puterilor lui sufletești în măsură tot mai mare; și la cultivarea dragostei evanghelice, a iubirii de Dumnezeu și deaproapele, ca să putem nădăjdui soarte tot mai bună, și apropierea noastră tot mai mult de bine și fericire, scopul pentru care ne-a făcut Dumnezeu.

Cătră învățători.

»Și cătră voi îmi întorc glasul meu părintesc, iubitorilor învățători ai școlii noastre confesionale, chemați a pune baza desvoltării și luminării tineretului, speranța viitorului nostru. Voi sînteți chemați a crește tinerimea noastră, nu numai în învățăturile recerute, dar' și sădind în inima ei fragedă, simțul religios, cinstirea de D-zeu, iubirea de biserică, de neam și de patrie. Străduiți-vă și voi din toate puterile la împlinirea chemării voastre celei frumoase, ca să vă atrageți binecuvîntarea lui D-zeu și recunoștința bisericii și a posterității asupra voastră, până în cele mai depărtate timpuri.

Cronica zilei.

Sibiu, 15 Martie n.

Metropolitul Mihályi a plecat luni seara la Budapesta, ca să iee parte la ședințele comisiei regnicolare pentru congruă.

»Carmen Sylva», societatea studenților din Iași va da Mercuri, 22 Martie n., o serată literară-musicală. Domnișoara *Filomela Simionescu* va cânta la primul punct al concertului: *Doina lui Rafiu*. Se știe, că textul acestei doine era făcut de d-șoara *Viora Magdu*, supranumită »Filomela Bănatului».

La universitatea din București, facultatea de litere, se va înființa o catedră de limba și literatură franceză, care lipsește.

Dr. Dr. Emil Pușcariu, profesor de histologie la facultatea de medicină din Iași și director al institutului antirabic, a descoperit *agentul patogen al turbării*.

Această problemă a urmărit-o Pasteur timp de 20 de ani și a murit fără s'o fi putut rezolva.

Congregațiunea comitatului Severin, chemată între altele a alege pe noul vicecomite, este convocată pe 8 Maiu n.

Dr. Constantin Bălăcescu, eminentul sculptor român, lucrează în Milano, la mai multe opere de artă, pe cari le va expune la marea expoziție din Paris, 1900.

Registrul »Tribunei» pe 1898. Abonenții noștri cari au obiceiul bun de a-și colecta numerii și a-i compacter în volum, pot să aibă și »Registrul publicațiilor »Tribunei» în anul 1898, trimițînd 5 cr. în marce postale. Acest registru alfabetic e cheia marelui volum.

O societate de antropologie și etnografie se va înființa în București, la inițiativa dlor profesori Obregia, Onciu și G. Diamandi.

Sub auspiciis regis. Duminecă au fost promovăți la gradul de Doctor, »sub auspiciis regis» doi tineri — Maghiari, zic foile ungurești. Unul e *Zubriczky* (Dr. theologiae), celalalt *Navratil* (Dr. Juris). Ori-ce numai Maghiari nu vor fi. Despre *Zubriczky* știm, că e Rutean.

Interesant, că în discursul ceremonialului de promoțiune candidații i-au citit tесеle de doctorat. *Zubriczky*, a tratat o temă filosofică-teologică susținînd, că *scopul nu sfințește mijloacele*. Al doilea i-a expus fără carte tesa, cu multă oratorie, desvoltînd o temă socială. Rectorul a lăudat știința, care fie veche ca teologia, ori nouă ca sociologia, se întălesc și înalță la D-zeu.

Iașul se pregătește pentru o sârbare literară. Domnii Dr. Urechia și Radu D. Rosetti vor pleca Dumineca viitoare în capitala Moldovei spre a ține câte o conferență. Conferența dlui Urechia e intitulată »Spre nebunie», ear' a dlui Rosetti despre »Modul de a ceti», cetînd în același timp câteva poezii inedite de ale d-sale.

Archiducesa Augusta, soția Archiducelui Iosif Augustin a dat naștere unei fete. Mama și nou născuta se află bine.

Ziarele italiene sânt pline de elogi aduse unui tîner tenor »*Romanenco*», de origine Român din Basarabia. Jucînd la teatrul din Petersburg, Tarul l'a fost aplaudat frenetic. Tînerul tenor e secundat de o *Româncă* în turneurile sale.

Rectificăm o greșală de tipar străcurată în colecta pentru Panticuani, lista II., șirul I. N. N. a dat nu 5, ci 1 fl.

Prin vama cucului. Am spus, că dl Bolcaș a plecat din București la Viena. Trecerea prin Brașov a făcut-o Sâmbăta trecută. Faptul ni-l'a anunțat printr-o scurtă telegramă, care avea o istorie mai lungă și interesantă. Granița a trecut-o Bolcaș și încoace ca și încolo: prin vama cucului. Vineri a plecat din București. A fost însoțit până la Azuga de dl Murescu, membru în comitetul național studentesc și de alți studenți. Acolo i-s'a dat un banchet, la care au asistat mai mulți membri ai Ligei. La 12 noaptea l'au încredințat unui chirigiu, care apoi l'a condus prin codri până la Temiș, lângă Brașov.

Morți în războiu. Din Washington se telegrafează, că conform raportului supremului adjutant al armatei perderile Americanilor în luptele din Cuba, Portorico și insulele Filippine, dela 18 Maiu 1898 până la 18 Februarie 1899 au fost: căzuți în luptă 329; morți în urma ranelor 125 și morți în boale 5277 oameni.

Dar' războiul continuă și azi în insulele Filippine.

Furtună grozavă a pustiit pe țărmurile maritime dela Queensland. Corăbiile ancorate în port au fost zdrobite. Comunele de pe marginea mării au fost total nimicite și aruncate în valurile turbate ale mării. După-cum se anunță din Sidney, peste 200 oameni și-au perdut viața.

»De mortuis nil nisi bene». Comisia centrală a vechilor »honvezi» a ținut în zilele trecute o ședință în Budapesta. Conducătorii afacerilor honvezești, indignați pentru cuprinsul unei broșure, redactată din prilejul căderii ministerului Bánffy, a voit să protesteze energie în contra aserțiunilor din broșură, prin care se spunea, că br. Bánffy a rînduit starea materială a »honvezilor».

Când a văzut, că indignarea va se erupă în protest s'a sculat cel mai mare liberal, baron *Podmaniczky* Frigyes și a rugat pe cei din ședință să nu răspundă la aserțiunile broșurei, pentru-că prin aceasta s'ar da numai în vileag »operele» lui Bánffy și apoi el ține, că »De mortuis nil nisi bene».

Săracul Bánffy! cum îl îngroapă de viu celebrele lui fapte.

Reforma administrației orașului Viena. Noul proiect de statut al Vienei împarte întreg orașul în 20 cercuri, despărțind partea *Brigittenau* de Leopoldstadt și organizîndu-o ca cerc independent. În locul magistratului orășenesc se vor institui secții și comisii. Numărul senatorilor comunali în diferitele cercuri depinde dela numărul locuitorilor, dar' în tot cazul trebuie să fie cel puțin 3 senatori în un cerc.

Ca senator poate fi ales ori-care bărbat, cetățean austriac, trecut de 24 ani și care de cel puțin 5 ani locuiește neîntrerupt pe teritoriul orașului Viena.

Cuvînt funebru

rostit la înmormîntarea prim-epitropului Ioan Paraschiv, din Sebegul-săsesc de Sergiu Medann.

Eară eu sfîrșesc astăzi calea, ca și toți cei de pe pămînt și veți cunoaște cu inima voastră și cu sufletul vostru, că nici un cuvînt n'a fost deșert din toate cuvintele cele bune, care a zis D-nul Dumnezeu nostru cătră noi.

Jalnică adunare!

Așa s'a adresat cătră poporul seu, oarecînd Isus Navi, conducătorul lui Israil în pămîntul făgăduinței, când slăbit de puteri și gârbovit de bătrînețe, a văzut că i-se apropie obstacul sfîrșit. Așa ne zice și nouă, iubitori, acest reșosat al nostru iubit astăzi, când după o viață plină de sbuciumări și suferințe sufletul seu a ajuns la repausul dorit, »că vom cunoaște, etc».

Acolo conducătorul poporului evreesc îmbătrînind a chemat în jurul seu pe bătrîni poporului, pe boieri și pe cărturari și le-a zis: »Întăriți-vă foarte, ca să păziți și să faceți câte sînt în legea lui Moise». Aci un conducător al poporului nostru trecînd la cele eterne, ne-am adunat cu toții cu mic cu mare, tineri și bătrîni și de toată starea, ca contemplînd asupra sorții nefericite a omului să ne întărim în credință, să ne punem toți nădejdea în Mîntuitorul nostru Is. Chr., care singur este scăparea și mîntuirea noastră. Acolo bărbatul ales zis-a poporului seu: »Numai de Domnul Dumnezeuul vostru să vă lipiți, aci al bărbat ales aduce aminte, că toate de pe pămînt, putere, mîrire, avere și bunătăți deșertăciune sînt, toate trec și numai adevărul Domnului rămîne în veac, numai acela este în stare să ne deie mîngăiere și alinare în necazuri și dureri. Acolo și-a dat obstacul sfîrșit bărbatul care a condus poporul eșit din robia Egiptului în pămîntul făgăduinței, aci alt bărbat care a conlucrat cu fiii credincioși ai poporului nostru, ca soarta lui

cea aspră să se îmblânzească și să ese din întunec la lumina libertății omenești.

Da, a conlucrat după puteri, ca și poporul nostru și biserica noastră să ajungă la starea mai fericită. Osteneală neobosită și răbdare neînfrînată în serviciul binelui public și îndeeșbi a națiunei și bisericii sale pe cari le-a iubit cu dragoste învîpăiată până la ultima sa suflare, este în puține cuvinte viața distinsului reșosat, a cărui ducere dela noi sârbătorim azi. Ziua și noaptea, în zile de bucurie, precum și în cele multe de întristare, I. Paraschiv era totdeauna gata să conlucreze pentru binele națiunei și bisericii sale.

Născut la anul 1835 din părinți negustori frunțași de aici, I. P. a studiat cl. gimn. în Sibiu, după absolvarea cărora a intrat în Academia de drept de acolo, apoi la universitatea din Budapesta, pregătindu-se pentru cariera juridică. După absolvarea științelor juridice earăși întorcîndu-se acasă, a intrat ca vicenotar la magistratul de aici, mai apoi notar și în urmă sub jude la judecătoria cercuală de aici, care post l'a purtat până la 1896. când vîind a-i petrece restul zilelor sale în liniște, s'a retras la odihna binemeritată. Oficiul public la care a fost chemat după învățătura și calificățiunea sa, I. P. întotdeauna l'a îndeplinit cu zel și conștiințioasă spre binele poporului și spre mulțumirea superiorilor seu.

La anul 1864 a pășit la fericita căsătorie cu juna Eugenia, fiica protopopului gr.-cat. din Zlatna, mai apoi canonic capitar în Blaj, Greg. Mihali. Părechea fericită, ca fericirea să fie completă, a binecuvîntat-o D-zeu cu doi gemeni, Gregor și Ana. I. P. acum se crede deplin fericit, și cum nu, când pozițiune onorifică avea, de stare materială mulțumitoare se bucura și mai presus în casa sa domnea binecuvîntare și fericire.

Dar' vai, ursita omenescă!! Floarea fericirii depline nu înflorește nicăieri pe pămînt. Fericirea lui I. P. nu țînu mult, căci în timpul

cînd se vedea mai fericit în timpul vieții celei mai sînine, cerul fericirii sale s'a întunecat, lovindu-l cea mai crudă lovitură a soartei. Fiica sa Ana lovită de morb repentin și greu fu răpită de nemiloasa moarte din brațele părintilor sei în vîrsta cea mai frumoasă în anii fericirii. — Îi mai rămase acum băiatul Gregor, cu acesta se mîngăia în nefericirea ce l'a ajuns, în jurul acestuia singur îngrădindu-l iluziunile sale acum de mulțumire și fericire. Dar' nici această fericire nu i'a fost dat s'o guste până în sfîrșit. În cartea ursitei omenice a fost scris altcum. A fost scris, ca să-una speranță a fericirii să i-se răpească. Și față de el a trebuit să se îndeplinească cuvintele poetului:

»Bucurie, bucurie,
Vorbă frumoasă n' pustie,
În tot locul te-am căutat
Nicăieri nu te-am aflat».

Căci nu mult după răposarea surorii sale se bolnăvi și fratele seu gemen Grigorie și după o boală îndelungată la anul 1889 se duse și el la dînsa la locasul cel vecinic. Prin aceasta s'a stîns și ultima schînteie a fericirii sale. Acum nefericirea lui I. P. a fost completă, de acum pentru el și credincioasa sa soție n'a mai fost nici o atragere, nici o plăcere cătră ceașta pămîntescă.

I. P. ca funcționar public de stat aduce în legătură datorințele cătră serviciul public cu cele cătră națiune și biserica sa. Îl vedem în toate întrunirile românești de aici, lucrînd și contribuind cu înțelepciunea sa la desțepțirea și fericirea poporului seu. Îl vedem în congresele și sinoadele noastre bisericești. Dela anul 1866 până la trecerea sa din viață a ocupat locul de prim-epitrop al bisericii de aici. Aici și-a dat el silița să-și valideze toată priceperea și toată forța sa. El a știut, că pentru poporul nostru azi biserica e singurul scut, biserica e fortăreață tare în care mai poate astăzi și poporul găsi scăpare și alinare. Fortăreața asta și-a dat prim epitropul I. P. silița ca să o întărească. Dar', jalcilor

ascultători, cuvîntul meu e prea slab ca să vă descriu frumoasele rezultate la care a ajuns biserica noastră sub epitropia lui I. P. Cuvîntul meu e prea debil ca să vă pot descrie fidel roadele îmbelsugate ce le-a realizat pentru biserică înțeleptul epitrop. La anul 1866, când a luat I. P. lada bisericii, biserica avea o avere de 4000 fl. și cea mai mare parte în obligațiuni nesigure, era o școală mică, întunecoasă, prin biserici te împedează și nu era nici o podoabă din cele ce se cuvîin să fie în casa lui D-zeu. Dar', oh minune! Sub epitropia și îngrijirea lui I. P. s'au acoperit turnurile bis. cu pleu, s'au podit bisericile s'a făcut și în urmă s'a renovat acest iconostas frumos și prețios cu un cuvînt bisericile, s'au adus în stare frumoasă și corect-punzătoare. S'a cumpărat moșie la biserică, s'a pardosit cimiterul și s'a făcut lucrul cel mai însemnat și mai prețuit pentru popor. În locul școlii celei mici și ruinoase s'a ridicat acel edificiu măreț de școală care stă lângă această sfință biserică, ca și o flică credincioasă lângă maică-sa. Școala noastră de aici va forma pururea un mîrgăritar scump în coroana meritelor epitropului I. P. Avere neșgură de 4000 fl. sub epitropia lui I. P. crescu ca prin minune la 70.000 fl. Dar' vai lume ticăloasă! Soarta amară a tuturor oamenilor merițiți nu l'a cruțat nici pe epitropul harnic și conștiințios. Pe lângă toate ostenele și alergări sale pentru biserică, pe lângă toate meritele sale, din partea oamenilor, poate, în loc de mulțumire a întîmpinat nemulțumire, în loc de recunoștință osîndă. Dar' ai scăpat acum, suflet nobil, de toate; faptele tale sînt monumente cari în veci vor împotrîști amintirea ta. Tatăl ceresc care le cunoaște țile va răsplăti după merite.

Știm că soarta ta aceasta o să ne ajungă pe toți; lucrăm, alergăm și facem totul ce ne stă în putință pentru împlinirea datorințelor noastre și în loc de mulțumită, osîndă ne va fi plata, Dar' precum nici tu, asemenea

nici noi nu lucrăm ca să primim răsplata dela oameni, ci urmînd Dlui Is. Chr. față de contrarii noștri zicem: »Doamne iartă-i că nu știu ce fac», ear' răsplata o așteptăm dela tatăl, care sigur ne o va și da la arătare.

V'am arătat jalnicii ascultători, cine a fost I. P. pentru biserică, după care ne vine și punem îngrijăi întrebarea, oare cine îl va înlocui în viitor? Să rugăm pe Dumnezeu, să nu lase pe acest popor nici de aci înainte fără învățător și conducător. De aceea vom modera jalea și tîngiriile noastre cu credința și nădejdea aceea, care trebuie să caracterizeze pe omul creștin, cu atât mai virtos că știm, că moartea este soarta comună a omului pe pămînt, căreia sîntem supuși cu toții, tineri, bătrîni, bărbați și femei; și mai ales dacă ne reamintim cuvîntul Domnului nostru Isus Christos: »Eu sînt mîngăierea și viața, acela crede întru mine de a-și muri viu va fi».

Dar' să nu te mai rețin, călător obosit, căci știu că după multe oboseli, suferințe și lovituri dorești acum odihna neconturbată. Dar' ce șovăiești? Grăbești spre odihnă și totuși nu te poți desprăși de această lume, în care n'ai avut nici o bucurie, nici o mîngăiere. Ah! înțeleg șovăirea ta, durerea prea mare a iubitei și credincioasei tale soții te reține, nu poți pleca fără a-ți lua ultimul rămas bun dela iubiiți tîi rămași în viață.

Remas bun dar' înainte de toate ție, bună și înțeleaptă soție, ție celei mai adînc lovite de săgeata acestei despărțiri. Tu, scumpa mea soție, prin silița ta neobosită, prin chivernisirea înțeleaptă a casei tale, prin modestia, moderațiunea și cumpătul tîu ai întărit cuvîntul înțeleptului împărat din vechime, că: »femeia înțeleaptă cunoaște de aur este pe creștetul bărbatului seu». Oh! iubite mea soție! cât de repede, ca un vis trecură cei 35 de ani, ai fericitei noastre căsătorii și eată, când după ostenele noastre creдем să ne odihnim și noi puțin la umbra pomilor sădiți de noi în grădina acestei vieți, nemiloasa

Preot sinucigaș. Gonda Lajos, preot militar în retragere s'a sinucis în etate de 80 ani. În ultimii 5 ani preotul a trăit foarte retras cetind zilnic Biblia și pe — *Schopenhauer*.

Primul violinist din lume e Maghiar — așa ne spun cu entuziasm ziarele maghiare. Ne spun aceasta în legătură cu știrea, că »Nemzeti Zeneke» din Budapesta a trimis o scrisoare de felicitare celebrului violinist József Joachim, care la 17 l. c. își sârbează iubi-leul de 60 ani, ca artist. Maghiarismul lui Joachim îl adevărase ziarele ungurești așa: »Marele Joachim e Maghiar» »töszgyökerez», căci s'a născut în comuna Köpöcsen din comitatul Pojón, din părinți săraci — *Jidani*. Bravo ție, ilustră nație maghiară!

Un oraș într-o săptămână. Minunea, se înțelege, e de origine americană și s'a întâmplat în Colorado, la zece chilometri de Canon-City. Trei frați Davison au descoperit o mină de aur, căutând o mină de cărbuni; peste trei zile în apropiere de mină se ridicară cincisprezece case și o cârcimă. Davison-City aparținea deja geografiei. După prima săptămână Davison-City avea deja o măcelărie și trei restaurante. Peste câteva zile erau case pentru zece mii de locuitori, două biserici, un teatru, o bibliotecă, un club, un oficiu postal, un fir telegrafic... Și acum apar și două ziare, pentru-că în noul oraș sunt deja două partide adverse!

Ce se bea la Londra? Capitala regatului britanic are cu adevărat un gât însetat. După o statistică din anul trecut, la Londra se bea în fiecare an 1237 milioane de litri de apă; dar apa nu ajunge, natural, și îndată după ea, vine berea de care se consumă pe fiecare an 612 milioane de litri. Din substanțele alcoolice nu se consumă mai puțin de 18 milioane de litri; apoi se consumă o sută de milioane de chilo de ceai, ceea-ce face un miliard 250 de milioane de cești. La Londra, cum se știe, nu se consumă multă cafea; dar dacă un singur tren ar trebui să ducă dintr-o singură dată toată cafeaua care se bea într'un an, acel tren ar trebui să mearse în lungime o jumătate, milă engleză.

ECONOMIE.

Reforma băncilor.

Mișcarea ce s'a pornit între conducătorii băncilor ungurești de a introduce reforme în viața institutelor de bani a făcut un paș mai înainte, căci *Vineri* s'a ținut în Budapesta prima consfătuire a directorilor de bănci, în privința aceasta. La această consfătuire au luat însă parte numai reprezentanții acelor bănci, care stau în legătură cu »Creditul hipotecar central» (»Központi Jelzálogbank») din Budapesta. Consfătuirea conchemată de »Creditul hipotecar» a fost presidată de contele Tisza István, reprezentate fiind peste 30 bănci din provincă.

Se vede că și guvernul își are planurile sale referitoare la reforma băncilor, căci și la această intimă consfătuire și-a trimis un reprezentant oficial.

moarte taie firul conviețuirii noastre, ca să se împlinească scriptura: »când dobândim lumea, atunci în groapă ne sălășluim». Eu merg, scumpa mea, la viața fără durere, fără înfruntare și fără suspinare, și tu rămâi în lumea valurilor și a durerilor, pentru a purta mai departe lupta vieții. Știu că este grea lupta aceasta, dar precum și până acum, stai tare în credință și Domnul va alina durerea ta. Acum te rog cu lacrimi, primește ultima mea sărutare și mulțumită pentru toate ostenele și jertfele ce le-ai făcut pentru mine, și pentru toate câte îți voi fi greșit iartă-mă, ca și Tatăl cel ceresc să-ți ierte greșele tale.

Rămăs bun iubitele mele surori, cumnată, nepoți, nepoate, veri, verișoare și toate rudeniile și mulțumindu-vă pentru toată iubirea voastră, vă rog și pe voi, ca pentru cele-ce vă voi fi greșit să-mi dați iertare. Acum mă îndrept către voi, iubiiți mei concetățeni, iubiiți mei frați, iubiiți mei cunoscuți de pretutindeni, mai ales ție iubitul meu popor român din acest oraș, pentru care mi-am dat toată silința ca după precizarea și punerea mele să lucr pentru binele tău și al bisericii tale. La despărțirea mea vecinică dela voi, vă mai spun odată ceea-ce des v'am grăit în viață: iubiiți-vă biserica și unii pe alții între voi și în aceea vă puneți toată nădejdea. Ear' cu cuvintele Apostolului vă rog pe voi, fraților, să cunoașteți pe cei-ce se obosesc pentru voi, aduceți-vă aminte de mai marii voștri, cari au grăit vouă cuvântul Domnului, pe aceia îi ascultați și îi plecați lor, că aceia priveghează peste sufletele voastre». Poate voui fi greșit și față de voi ceva, de aceea vă rog să mă iertați, ca și Dumnezeu să ierte păcatele voastre.

Dar câtră seară este și nu te mai putem reține, scumpul nostru, și nici cu tine nu putem merge împreună, pasă dar, iubite călător câtră viața vecinică, naia este gata ca să te transporte la limanul fericirii, de care Atotputernicul se te și învrednicească, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

După o desbatere mai lungă asupra scopului ce urmăresc și asupra mijloacelor cu care cred conducătorii că vor ajuta băncile, s'a primit hotărârea ca adunarea să exmită o comisie care să studieze tema și apoi să vină cu proiecte concrete.

Ca principii conducătoare conferența a enunțat următoarele:

1. Sanarea rețelor existente să se încerce în primul rînd pe calea socială și în cadrele autonomiei. Amestecul legislației și a guvernului să se restrîngă la minimul posibil.

2. Reforma să se execute așa ca să nu vatem rezultatul muncii și adunării de capital de până acum și desvoltarea istorică a băncilor ungurești.

3. Să se desbată ca într-o-câte e necesară luarea de dispoziții referitoare la mărirea capitalului, la obligatiunile de a crea fonduri de rezervă și la raportul dintre capitalele proprii și depuneri.

4. Să se caute astfel de garanții, care să excludă periclitarea depunerilor. Depunerile să fie plasate în astfel de active care dau deplină garanță, exclud periclitarea și sunt mobile, respective ușor de prefăcut în active mobile; și apoi prin reescomptul folosit în măsură prea mare să nu periclitaze depunerile.

5. Să se asigure realitatea și soliditatea bilanțelor prin controla specialiștilor, care să excludă abuzurile și iregularitățile ce s'ar practica cu ocazia încheierii bilanțelor.

Aceste sunt principiile conducătoare enunțate din prima consfătuire a conducătorilor de bănci ținută pentru a prepara terenul reformei băncilor.

Deși la această consfătuire au luat parte numai băncile grupate în jurul »Creditului hipotecar», principiile aceste enunțate au o deosebită importanță, dat fiind că după-cum se vede din publicațiunile presei maghiare, referitoare la reforma băncilor, tot cam aceste principii le profesază și conducătorii celorlalte bănci ungurești. Dat fiind apoi, că mișcarea pentru reformă e îmbrățișată de toate băncile ungurești, de sigur se va conchema în curînd o consfătuire a tuturor băncilor din țeară, (căci pregătirile pentru aceasta s'au început deja); e absolut necesar dar' ca să ne ocupăm și noi mai cu dinadinsul de această chestiune, ca preparați să fim la toate eventualitățile.

Întreagă mișcarea se învîrte cu deosebire în jurul ideii de a crea un organ de controlă — o cameră de supraveghere, care chemată ar fi să îngrijească ca operațiile băncilor reale și solide să fie. Mai era vorba apoi și de crearea unui centru al băncilor, care chemat ar fi să vină în ajutorul băncilor aflate în criză.

Din desbaterile ce se publică în presa maghiară vedem, că inițiatorii reformei contemplează și măsuri de rigoare, prin care ar ajunge ca să silească băncile să se supună la controla camerei și doar' și la crearea centrului de ajutorare. Între aceste măsuri cea mai draconică este abdicarea creditului, neacordarea reescomptului pentru acele bănci, care n'ar intra în acțiunea de reformă.

Din desbaterile și enunțările consfătuirii de *Vineri* vedem apoi, că guvernul încă ar vrea »să ajute» și că unele bănci nici nu ar lua ca păgubitoare regularea reformei prin legi speciale.

Principiile enunțate apoi prevăd și dispoziții referitoare la viața internă a băncilor, la regularea raportului între capitale proprii și capitale străine, la plasarea împrumuturilor, etc.

Dat fiind că băncile noastre întrețin legături mai mult ori mai puțin și cu bănci străine, datorința conducătorilor dela băncile noastre este să se ocupe amănunțit cu chestiunile acestea și să-și precizeze ținuta încă din vreme.

Noi credem că e bine dacă chestiunea se ventilează bine prin presa noastră și apoi biroul central al conferenței băncilor române, studiind bine chestiunea, va conchema în curînd pe reprezentanții băncilor noastre la o conferență.

La
Abonament lunar
pentru
Martie st. veciu
invită
Administrația ziarului „TRIBUNA”.

Pentru nenorocii din Panticu.

— Colecta protopopului Hațiegan. —

În urma apelului, iscalit de protop. I. Hațiegan și publicat în *Tribuna* nr. 36 au încurs la dînsul următoarele oferte, pentru care li-se exprimă ferbinte mulțumită.

Dr. Ambrosiu Chetianu, prof., Blaj 2 fl.; banca »Murșana», Reghinul-săsesc 5 fl.; Patriciu Barbu, avocat, Reghinul-săsesc 5 fl.; Sever Barbu, comptabil, Reghinul-săsesc 1 fl.; Iosif Popescu, cassar, Reghinul-săsesc 1 fl.; Nicolae Racoța, medic cercual, Seica-mare 5 fl.; Ioan Dunca, subjude reg., Butin 5 fl.; soția sa Antonia Dunca, Butin 5 fl.; Ludovic Păcurariu, diurnist, Butin 50 cr.; Teodor Masinaru, servitor de cancelarie, Butin 50 cruceri; Ioan Baci, preot, Șoimuș 5 florini; banca »Șoimușana», Șoimuș 5 fl.; Tovărășia agricolă, institut 2 fl.; dela credincioșii din Șoimuș anume: Basiliu Baci 50 cr.; Ioan Baci 50 cr.; Ioan Urza 20 cr.; Agopșa Cyril 10 cr.; Corra Simon 10 cr.; Ursă Vasiliu 15 cr.; Harpa Vasile 10 cr.; Precup Carol 10 cr.; bucate în preț de 1 fl. 50 cr.; cu totul 3 fl. 50 cr.; Pavel Mila, proprietar Oravița 1 fl.; Iuliu Pop, H.-Kristyur 3 fl.; Dr. Laurențiu Pop, avocat, Abrud 10 fl.; Petru Călcunariu și soția sa Anetta, avocat, Orșova 2 fl.; Ioan Rusu, Șintereag 1 fl.; Teodor Rusu, colectant de dare, Bărei 3 fl.; Ilustra familie Mocsonyi, Birchiș 100 fl. dela sine; Ioan Albion, preot, Doștat 11 fl. 50 cr. dela sine și poporul seu; protopopul Turdei p. on. Artemiu Codarcea dela sine 1 fl.; Dr. George Popescu, avocat 2 fl.; Dr. Eugen Pățacan, avocat 1 fl.; Iuliu Vlăduțiu 1 fl.; Ioan Mesaroș 50 cr.; cu totul 5 fl. 50 cr.; banca »Bistrițana» Bistrița 50 fl.; Ioan Marginean, cap. pens. Bistrița 5 fl.; Mihail Mihăilașu, director de bancă, Bistrița 5 fl.; Luisa Oros, profesoară la internatul Pavellian din Beiuș ca colectat dela domni: Stoian 2 fl.; Cornelia Nicola 2 fl.; Elena Fabian 1 fl.; N. N. 20 cr.; M. F. 10 cr.; Buftița 1 fl.; Ioan Stan 1 fl.; Luisa Oros 1 fl.; servitoarele internatului Emilia Tulcan 1 fl.; Fekete Francisca 50 cr.; Buda Varvara 10 cr.; Buda Eva 10 cr.; Vancea Ana 10 cr.; Morariu Iuliana 20 cr.; Vancea Armonica 10 cr.; Ferenc Ana 20 cr.; N. N. 30=11 fl. 40 cr.; Banca »Someșana», institut, Dej 30 fl.; Dr. Teodor Mihail, avocat, Dej 10 fl.; Florian Hatos 1 fl.; Augustin Pintea 1 fl.; Petru Ancean 1 fl.; Ioan Welle, protopop 2 fl.; N. N. 20 cr.; Dr. Farkas 50 cr.; Vich. Pop 50 cr.; Dr. Ioan Cherecheș 50 cr.; Dr. Barbul 1 fl.; Mateiu Pop 50 cr.; Bersan 50 cr.; Petru Lepa 30 cr.; Pop Iuliu 20 cr.; Iuliu Jurean 50 cr.; I. Harmat 50 cr.; Dr. A. Chereșteșu 50 cr.; Dr. Liviu Miksa 50 cr.; Vasile Nagy 50 cr., toți din Dej = 11 fl.

Pe lista de colectare a soldaților români din Cluj, reg. 51, 9 fl. 70 cr., și anume dela: Dimitrie Rebrean, Cluj, sergent-comtab. 1 fl. 50 cr.; Traian Roman, Cluj, sergent-comtab. 1 fl.; Ioan Rebrean, sergent-major 1 fl.; János Borbely 50 cr.; George Petrișor 50 cr.; Mihail Müller, serg.-major 1 fl.; Ioan Cinzdea, serg.-major în batal. de vânători nr. 23 50 cr.; Franz Slatky, serg.-comtab. 50 cr.; Ioan Lucaec 50 cr.; Petru Pănciu, corporal 50 cr.; Ioan Hordo 50 cr.; Carol Heledic 50 cr.; Isail Cuipe 50 cr.; Isak Lebel, soldat 50 cr.; Ioan Danciu, serg. 50 cr. Suma totală coadunată până în 10 Martie 1899: 314 fl. 20 cr.

Dergea, 10 Martie 1899.

Ioan Hațiegan,

protopopul tractului, ca colectant.

Ajutoare se mai primesc și pe viitor, până în sfîrșitul lunei curente, când apoi se vor împărți celor păgubiți de foc și se va da rațiociniu public.

Din public.*)

„Audiatur et altera pars”.

În nrul 46 a. c. al »Tribunei», sub rubrica »Din public», un anumit Virgil Paguba, dă o declarație în care sustine, că în afacerea de onoare, ce am avut-o cu dînsul, aș fi făcut tot posibilul să încurc afacerea și să nu o resolv cavalereste.

Ca on. public să se poată convinge despre purul adevăr, află necesar a publica următorul act:

Stimabilului Domn

Vasiliu Papp,
teolog abs., student jur.

Loco.

Iubite prietene!

În alăturare ne luăm voce a-ți pune la dispoziție procesele verbale luate în afacerea de onoare ivită între tine și dl Virgil Paguba.

Din acestea vei binevoi a te convinge, cumcă noi ca mandatarii tăi, am convenit cu mandatarii dlui V. Paguba cu scopul și intențiunea de a pertracta afacerea după formele

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă.

și regulile cavaleresti, conform prețuitei tale îndrumări.

Te vei convinge mai departe despre aceea, că înainte de ce am fi intrat în meritul afacerii, fără ca să se constate oare fost-a ofensă sau nu, fost-a aceea unilaterală sau reciprocă, și dacă a fost, de ce natură e, în cari expresiuni află dl V. Paguba ofensa? — cum zicem înainte de toate aceste, dl V. Paguba prin mandatarii sei s'a mărginit la enunțarea, că s'au prezentat pentru a cere satisfacție, ear' după aceasta în loc să intrăm în desbaterea afacerii, mandatarii dlui V. Paguba au pus discuția pe alt teren susținînd, că tu ai avé o afacere de onoare neaplanată.

Spre dovadă a acestei aserțiuni mandatarii dlui V. Paguba au și produs 4 protocoale luate într-o afacere ivită între tine și dl I. Ciordas, stud. jur. în Oradea.

Noi am cetit aceste protocoale în întregul lor, și din ele ne-am format convingerea, că afacerea ta cu dl Ciordas nu e de așa natură, ca se poată fi declarată de neaplanată, și am și motivat aceasta.

Dar după-cel dl V. Paguba prin mandatarii d-sale, și mai departe și-a susținut punctul de vedere, că afacerea numită ar fi neaplanată, noi ca să ne dovedim de just și ecuitabili, am propus juriu de onoare, — ca unicul for competent în cauze de atare natură, — avînd promisiunea ta solemnă, cumcă te vei supune intru toate verdictului acelu juriu.

Din cele alăturate vei pute să observi, că dl Paguba prin mandatarii sei a denegat concursul la formarea juriului de onoare, declarînd, că: »nu află necesar de a se constitui un juriu de onoare în afacerea aceasta», — deși regulile cavaleresti exprimate în toate codicele de duel existente sînt de acord cu măiestrul V. Clair, care în codicele seu §. 247 zice apriat: »dacă secundanții căreia părți ofer juriul de onoare, secundanții partidei contrare nu pot respinge acel offer”.

Nu ne-am putut deci identifica cu părerea mandatarilor dlui V. Paguba, cari nici la un cas nu au voit să admită juriu de onoare.

Vei înțelege deci, Iubite prietene, că noi în urma acestora am fost necesitați a încheia discuția, înainte de ce s'ar fi putut măcar constata vre-o ofensă, și a declara conform regulilor cavaleresti, afacerea din partea ta de încheiată.

Binevoește a primi mulțumita noastră pentru încrederea pusă în noi și asigurarea nealteratei noastre stime și iubiri.

Cluj, la 6 Martie st. n. 1899.

Fulviu Tămăș m. p. Dr. George Popa m. p.

E constatat prin acest act, cumcă eu nu am pus nici o pedecă într-o rezolvire chestiunii, din contră am avut curajul a preda cauta unui juriu de onoare. Nu mă pot deci îndestul mira de obraznicia, cu care numitul V. Paguba voește a-mi prezenta ca pe unul care am cercat tot posibilul de a pune pedeci rezolvirii pe cale cavalerască, pe când tocmai dînsul e acela, care a pus pedecă demersului afacerii, temîndu-se nu cumva să-și se deee satisfacție.

În urma acestora sînt silit a-l declara pe Virgil Paguba de un băietandru pe cât de necopt, pe atât de impertinent, care ar fi dorit și el să se joace de-a cavalerismul.

Cluj, la 12 Martie st. n. 1899.

Vasiliu Papp,

teolog abs., stud. în drept.

Tribuna Literară.

Traducerile dlui

T. V. Păcățian.

Familia, apreciază astfel traducerile și activitatea literară a dlui T. V. Păcățian:

«Eată o muncă serioasă a unui publicist român!»

Bărbat devotat intereselor neamului, dl Teodor V. Păcățian muncește deja de ani mulți, dar' cu modestie și fără a se afișa, în ziarele noastre de dincoace. Prin tonul bărbătesc, prin gândirea aleasă cu care întotdeauna și-a expus părerile sale, menite a contribui la înaintarea noastră culturală și politică, și-a asigurat simpatia noastră. Felul cum muncește dl Păcățian, ne dovedește că mai avem și ziaristi, cari își dau perfect seama de importanța misiunii lor ca luminători *par excellencă* al poporului; cari vîd, că nu prin superficialități dictate de impresia momentului, nici prin o simplă fraseologie sau beție de cuvinte se dirigiază gazetele naționale, ci prin trudă mare, prin studii temeinice și sistematice.

Activitatea unui asemenea muncitor intelectual trebuie relevată, trebuie recunoscută, tocmai pentru a-l deosebi de acel cărd de oameni și rei și superficiali, cari nu vor și nu pot fi altcum precum sînt.

Cât de deamnă de atențiunea noastră este activitatea dlui Păcățian, o vedem și din cele trei magistrale traduceri ce ne-a dat în scurtul interval de câteva luni. »*Lupta pentru drept*» și »*Scopul în drept*», renumitele opere din domeniul filosofiei dreptului, ale lui Rudolf Ihering, au apărut în traducere pe la sfîrșitul anului expirat, ear' acum de

curînd celebrul essay al lui John Stuart Mill »*Libertatea*», — toate trei în propria edițiune și cu cheltuelile traducătorului. Și sînt din cale afară mari asemenea cheltueli pentru bugetul modest al unui ziarist român! În vederea scopului înalt însă, traducătorul n'a hesitat a aduce și jertfe materiale, în legitima așteptare, ca publicul să-și arete recunoștința interesându-se de aceste produse spirituale ale marilor gânditori ai omenirii, de aceste precepte de importanță actuală pentru poporul nostru.

Și ce poate fi mai util pentru un popor în situația noastră decăt, a-i deștepta și întări conștiința de drept, a-i arăta principiile cari îi asigură demnitatea și libertatea desvîrșită? Ce poate fi mai necesar, ca popularizarea acestor principii, când e vorba ca un popor să nu se conducă numai de instinct, sau ca să-și zicem altfel: de geniul ocrotitor, ci și de — *rațiune*?

Trebuie să mărturisim, că spre acest scop dl Păcățian a știut cu multă iscusință să aleagă operele potrivite din vastul câmp al literaturilor străine. Și trebuie să constatăm, că a știut învinge dificultățile ce se ivesc la asemenea traduceri. Cu toate-că ne lipsește o terminologie precisă pe terenul filosofiei și al jurisprudenței, traducătorul a știut să interpreteze cât se poate de exact chestiunile cele mai abstracte, silogismecele cele mai complicate.

Văzînd zelul și conștiințiositatea cu care dl Păcățian muncește în direcția aceasta, putem nădăjdui, că nu se va opri la aceste trei traduceri. Ar fi consult ca d-sa, acurîndu-și poate încă câteva pene ajutoare, să întemeieze o publicație periodică, dănd obște române și mai ales cauzei românismului, din restimp în restimp, câte o traducere de felul celor trei de până acum. Îi dorim din inimă succes și credem că nici publicul nostru nu va întârzia a-i da sprigul meritat.

INFORMAȚIUNI.

Cărți, ce vor apăre.

În curînd vor apăre câteva cărți nouă, cari merită oare-care atențiune:

— »*De pe la noi*», este titlul unui volum de nuvele, scrise în dialect bănățesc, de dl *Demetriu Păcățian*, din București. Este fratele dlui Teodor V. Păcățian. Până acum n'a mai publicat nimic. Dar' se crede, că cu primul seu volum se va înscrie bine între scriitorii noștri. Volumul e sub presă, în atelierul vestitei »*Minerva*» din București, care îi va da o înfățișare originală, vrednică de cuprins.

— »*Din vremuri apuse*» se va numi o interesantă broșură, ce va apăre în curînd, conținînd *Memorii* dela 1848—52, scrise de d-na *Iudita Seclula n. Truja*.

— Sub titlul »*Pribeag*» va scoate dl *Ioan Iosif Seepul* câteva schițe: *Nori de fum* — *Hașiș* — *Murmur de isoare*. Prenumerări se pot face la autor în Oradea-mare, (55 cr.)

— În atelierul »*Tipografiei*» noastre se tipăresc acum într'un volum *nuvele* de *Margareta Moldovan*.

— *Principiile politice*, este titlul unui nou volum, ce prepară dl *Teodor V. Păcățian*, după celebrul *Holtzendorff*.

Sosiți în Sibiu.

În 15 Martie n. 1899.

Hotel »*Împăratul Romanilor*»: Körmeny din Brad, Augustin din Bărgăhiș, privatieri; Mayer v. Marnegg, locot.-mareșal campestu din Cluj; G. de Baussnern, deputat dietal din Făgăraș; Petri, inspector din Bod; Wigant, Hendrichs, din Remscheid; Kühle, Hubitzky, din Viena; Pollak, Ungar, Klein, din Budapesta, Konrad din Stoops, Ohstein din Paris, Brunn din Budapesta, comercianți.

Hotel »*Neurivher*»: Kolis, căpitan din Alba-Iulia; Raczkóvy, privatier din Sibot; Steiner din Viena, Lazanzky din Pilsen, comercianți.

Hotel »*Meltzer*»: Gidali cu soția, proprietar din Veczke; Czitrón din Tîrgul-Mureșului, Farkas din S.-Georgiu, Deutsch cu fiul din Nagy-Szöllös, Mozer din Bogoz, Deutsch, Kun, din Vurpăr, comercianți; Grünbaum, neguțtor: David, suboficer din Mediaș.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrelu Baltes**.
Proprietar: Pentru »*Tipografia*», societate pe acțiuni: **V. H. Dressenand**.

Prăvălia „Mercur“,

societate comercială pe acții în Dej,

aduce la cunoștința on. public român, că pentru sezonul de primăvară se poate căpăta cu cele mai modeste prețuri:

Stofe pentru dame indigene și franceze, cretone atlas-satinuri, batisturi în culori și deseneuri. Diferite zephiruri, oxforduri și canafasuri. Tot soiul de pânză și chifone pentru albituri.

Stofe bărbătești indigene și engleze de la cele mai renumite fabrici.

Papuci (ghete) și galoci pentru bărbați, dame și copii.

Pălării pentru bărbați și copii în fașonurile cele mai nouă și pălării preotești. Plapoane de cașmir, atlas și rong mari și pentru copii. Foarte frumoase covorașe de spargă, tapeștri și persiane.

Mare deposit de bumbacuri de brodat, împletit și tot.

Rum veritabil, englez, de Cuba și Jamaica.

Vinuri naturale de masă, friptură și desert.

Vinderea se face în mare și în detalii cu cea mai mare promptitudine.

Direcțiunea.

soiul de urz și bătut, alb, galben și colorat, direct importat din cele mai renumite fabrici din patrie și străinătate:

În brânza ferăriei:

Toate soiurile de penți și ruzi, precum și fer pentru unelte agricole. Unelte pentru fauri, lăcătari și măsari. Diferite cuptoare și tinichea neagră și albă.

În băcănie: O mul-

time de soiuri de cafea, orezuri japoneze, italiene și indigene. Lumini de masă și biserică. Uleiuri de masline etc. Diferite colorii în finisș în doze 1/4, 1/2 și 1 chlg., feștea pentru padimenturi etc. Recusite de școală, tăblițe, caiete etc.

CONCURS

De licitațiune minnuendă, ce se va ține în 6 Aprilie a. e. st. n., la 10 ore înainte de amiază în Kolozs-Borsa, pentru edificarea unei biserice de piatră gr-cat. Prețul strigărei e 17.173 fl. 66 cr. v. a. Doritorii concurenți sunt datori a depune 10% ca cautiune înainte de începerea licitațiunii minnuendă în bani gata, ori în hârtii de valoare austro-ungare. Curatorul își rezervă dreptul de-a alege dintre întreprinzătorii pe acela, care ar presta garanță mai mare, și s'ar vedea mai capace, — fără de-a lua în considerațiune pe cel mai ieftin licitant, ori se va alia cu un întreprinzător de încredere, care va da curatorului garanță cerută. La licitațiune numai arhitecți sau măiestri murari pot lua parte. [95] 1—1

Planurile, preliminarul și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parochial din Borsa înainte de licitare în orice timp. Kolozs-Borsa, la 12 Martie 1899. Oficiul parochial gr-cat. al Borsel.

„Tipografia“, societate pe acț. în Sibiu.

Portretul

lui
Dr. Gregoriu Silași,

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24x32 cm. se trimite francat pentru 25 cr.

Librăria „Tipografia“, soc. pe acțiuni.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască legea numită veterinară. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

și
BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(184 pag. marl.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cum-
păra dela

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Dela Tipografia „Aurora“, A. Todoran

din Gherla — Szamosujvár,

se pot procura următoarele cărți:

Cuvântări pe Duminece. Tom. I. de renumitul orator — în Domnul adormit — Justin Popf, 48 predici pe 38 Dumineci. 2.20
Cuvântări bisericești (acomodate pentru orice timp) de I. Papiu. Tom. I. Ediția II. 1.20
Cuvântări bisericești (pe Duminece) de Ioan Papiu. Tom. III. 1.20
Cuvântări bisericești la toate serb. de peste an de I. Papiu. 1.50
Cuvântări funebreale și iertăciuni pentru diferite cazuri de moarte, întocmite de I. Papiu. 1.50
Cuvântări funebreale și iertăciuni. Din autori renumiți, prelucrate de Tit Budu, vicar. 1.—
Catechese pentru punci școlari de Tit Budu, vicar. —40
Cuvinte de aur sau învățături înțelepte date de un părinte fiului său, din operele lui J. H. Campe, trad. de I. Sonea. —80
Dumnezeasca liturgie a celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Chrysostom, de Ioan Boroș. —25
Manual catehetic pentru primii ani școl. de Basiliu Rațiu. —40
Predice pentru Dumin. de peste an compuse și elucrate după Catechismul Deharbe de Vas Christe. Tom. II. dela Dumin. XI. după Rosalii până la Dumin. Vameșului. —80
Predice populare pe Duminece și serb. ocazionale de Gavril Pop. Tom. I, II, III. și IV. Fiecare tom costă câte. 1.—
Predice pe toate Duminecele și serb. de peste an, de Dr. Em. Elefterescu 1.50
Rugăciunea Dni, Tatăl nostru, explicată pe scurt de I. Boroș. —10
Tipicul preotesc din cărțile rituale, prelucrat de Tit Budu, vicar. —50
Istoria icoanei Pr. G. Verg. Maria dela Nicula. —10
Bocete, adică cântări la morți, adunate de I. Pop Reteganul. —40
Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitafe și a. —25
Omul și lumina, cântări funebreale de Aron Boca Velcherianul. —08
Albina și leneșul de Aron Boca Velcherianul. —10
Buchetul. Culegere de cântece, culese de I. P. Reteganul, broșat. —25
Legat și aurit. —38
Barb Cobzarul. Novela orig. de Emilia Lung. —10
Bunica și nepotul. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé de G. Simu. —06
Cântul în școala populară. De Iuliu Pop, învățător, Năseud, Praxă. Teorie, Cânturi. —30
Cartea ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrații, de George Simu. — Această broșură conține istorioare și poezii morale spre excitarea gustului de cetit la copii. — E acomodată această carte și ca premii pentru școlari. —25

Codrean, Craiul, codrului de G. Simu. —06
Cântăreața. Novela de Dem. Dan. —15
Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin V. Nicoară, prof. gimnas. —10
Cu portr. M. Sale Reginei României
Obșturi de cari strigă fisorii în joc, de P. Reteganul. —28
Cu virful penei Scrieri satirico-humoristice de Anton Popp. Monoloage. II. Humor și satiră. O broșură foarte petrecătoare. —55
Dialogul Țiganului cu S. Petru în poarta Raiului, de Ar. Boca Velcher. —25
Două turturele de aur. Poveste de Laur. Ciorbea. —12
Din trecutul Săvaniei. Legendă de Victor Rusu. —30
Zile negre. Versuri de Petrea dela Cluj — cu o prefață de G. Simu. —15
Economia pentru școalele populare, de T. Roșiu. Ed. II. —15
Felicitări în poezii și prosă la Anul-Nou, ziua Nașterii și ziua numelui către tată, mamă, moș, unchi, mătușe, nănași, tutori, preoți, învățători și binefăcători, precum și alocațiuni și vorbiri cu diferite ocațiuni școlare, de George Simu. —20
Filoxera omenimei. Câteva cuvinte despre vinars, de A. Boca Velcherianul. —08
Geografia și Istoria în școala populară. Manual compus conform planului de lecțiuni a dlui V. Vetrî pentru cl. IV, V, VI, de T. Petrișor, invet. —40
Gruia lui Novac. —10
Horă și Pinteale Vileasul. —06
Idealul pierdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinar. —10
Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, După Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulf. —30
Lăra Bihorului. Balade populare de Antoniu Popp. —20
Lăra Sionului sau cântarea sărbătorilor. — Poezii religioase-morale, lucrate după Sf. Scriptură de A. Boca Velcherianul. Cu o precuvântare de G. Simu. —25
Monoloage de Antoniu Popp:
Nr. 1. Pe neașteptate. —04
Nr. 2. Pentru-ce am rămas flăcău bătrân. —08
Nr. 3. La Anul-Nou. —04
Nr. 4. Ce nici prin minte nu 'mi-a trecut. —04
Nr. 5. O pățanie. —04
Merinde dela școală sau învățături pentru popor, culese din ziarul unui școlar, de Dr. Georgiu Popa. —60
Miseriile sociale. Novela de P. C. Z. Rovinar. —15
Musa Someșană. Poezii populare române din jurul Năseudului. Adunate și aranjate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade. —25
Nr. 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de I. Tanco. —20
Nopti de iarnă. Novele pentru popor de G. Simu. —60

Opaguri. Cât cioplită cât pilită și la lume împărțite, de Ioan Pop Reteganul. —40
Păcălitul. Monolog comic de Antoniu Popp. Prețul. —04
Opera unui om de bine. Novela origin. — continuarea novelei „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar. —10
Poezii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 102 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și aranjate. Prețul red. (dela 1.20) la. —60
Povestea Pascului sau credință deșăartă populară. De Ar. Boca Velcherianul. —08
Părintele Nicolae. Schițe din viața preoților, de G. Simu. —30
Pietatea poporului român sau cântări evlavioase pentru cei-ce merg la mănăstire, la locuri sfințe și în procesiuni. Compusă de doi preoți gr-cat. Mureșeni din diec. gr-cat. a Oradei-mare. —10
Păcală și Tândală Poveste de G. Cătană. —10
Prietenul săteanului român. Sfaturi în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de I. P. Reteganul. —30
Proba de foc. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localizată de Irina Sonea-Bogdan. —15
Prin moarte la victorie. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localizată de Irina Sonea-Bogdan. —10
Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educ. după Ernest Legouvé. —06
Povestile Bănuțului. De George Cătană, învățător. Tom. I, II, III. la 25 cr., toate 3 tom. —65
Reguli și sfaturi bune pentru pruncii școlari, de Ar. Boca Velcherianul. —10
Renășterea limbii române în vorbire și scriere, de Dr. Gr. Silași, broș. II. și III. Prețul fiecăreia broș. este 40 cr. Ambele deodată. —70
Risete și Zimbete de Tit. V. Gheaja —30
Schițe din Italia de Teodor Bulcu, profesor gimn. —1.—
Să auzim! Toate pentru tot felul de pers. și ocaș., de Tit V. Gheaja. —20
Trandafiri și violele. Poezii populare de Ioan Pop Reteganul. Edițiunea a II. Amplificată. —60
Țiganul la mănăstire. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul. —08
Țiganul în Raiu. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul. —08
Țiganul și Magnatul sau vraja și farmecele populare, de A. B. Velcherianul. —08
Ultimul sicahstru. Tradițiune de G. Simu. —06
Versuri de dor, adunate din poezii români de A. —25
Novele și schițe, de Ioan Pop Reteganul, broș. I. —40
Învățător teoretic și practic pentru învățământul intuitiv, de V. Gr. Borgovan, Ediția III. 1.20
Omul. Noțiuni din Anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenesc, de George Cătană. —25

Orar general pentru școala română cu 6 clase și cu un singur învățător de, Georgiu Magyar. —40

Cărți de rugăciuni:

Icoana sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericești, frumos ilustrată. Prelucrată și edată cu permisiunea măritului ordinariat diecesan gr-cat. de Gherla prin Vasiliu Păcașiu, preot gr-cat. în Hotoan. Ediț. V. coreasă și amplificată.
— Legată simplu. —50
— în pânză. —80
— piele. 1.60
— catifea. 3.50—2.80
Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești foarte frumos ilustrată. — Prețul unui exemplar legat simplu. —50
— legată cu pânză. —80
— piele și aurit. 1.60
— legătură de lux. 2.50—3.80
Micul mărgăritar sufletesc. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești, foarte frumos ilustrată pentru pruncii școlari de ambe sexe. — Prețul unui exemplar legat. —22
Cărțile de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar legat. —22
Visul Prea Sfinței Vergure Maria, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Prețul unui exemplar legat și expedit franco este. —20
Epistolia D-lui nostru Isus Christos. Prețul unui exemplar legat și expedit franco. —12

Din „Literatura populară“

Nr. 5. *Moș Toma Bădiceanu*, vestitul caraghios al economilor de vite (Mocanilor) din Săcele, de Domețiu Dogariu. Prețul. —06
Nr. 2. *Vlad Hoțul* dela Săcele, de Domețiu Dogariu. Prețul. —06
Nr. 3. *Iusurătoarea Soarelui* (basin) de Domețiu Dogariu. Prețul. —06
Nr. 4. *Fiul buclăreșii împăratului* (basin) de Domețiu Dogariu. —06
Nr. 5. *Vădărelul* (basine) de Domețiu Dogariu. Prețul. —06
Nr. 6. *Diana, zina munților și Fata de împărat* cu mâinile tăiate (2 basmuri) de Dom. Dogariu. Prețul. —06
Nr. 7. *Cinci dialoguri* întocmite pentru elevii școlii popor. menite ca producțiuni la examene și alte festivități școl., de Dom. Dogariu. —10

Cărți de școală

aprobată și recunoscută ca cele mai bune și mai metodicești, de Vasile Petri.
Nou Abecedar românesc. Edițiunea XII, emendată și aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul nr. 16.006 din 1889. Prețul unui exemplar legat. —25

Legendar sau carte de cetire pentru școalele populare. Partea I-a: pentru al 3-lea și al 4-lea an de școală. Edițiunea X., emendată și aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul nr. 11.295 din 1889. Un exemplar legat. —50

Comisiunea însărcinată cu propuneri, prin referentul seu prof. V. Gr. Borgovan dă cetire următorul proiect de propuneri:

3. Accentuându-se din mai multe părți necesitatea stabilirii unei uniformități în folosierea manualelor de școală și cu deosebire a *Abecedarului* și *Legendarului*, cari (pe lângă catechism) formează baza instrucțiunii, ceea-ce până în prezent nu se poate constata, de oare-ce într'un loc se folosește *Abecdarul* și *Legendarul* de I. Papiu, într'altul al lui Solomon și Muntean (din Blaj), pe cele mai multe locuri al lui Gönzy și pe cele mai puține locuri al lui V. Petri, ceea-ce în toată întreprinderea împiedică progresul și așa de greoiu a învățământului, — după mai multe discuțiuni se decide: ad. 3. Comitetul să intervină la Venerab. Consistor, ca să introducă în întreaga diecesă sau cel puțin pe teritoriul reuniunii noastre *Abecdarul* și *Legendarul* de Vasile Petri, ca unele ce întrec toate celelalte din punct de vedere metodic și didactic. (Concluziune) Reuniunii învățătorilor români din jurul Gherlei la adunarea generală dto 21 și 22 Sept. 1881; a se vedea „Școala Practică“ tom. II. pag. 58 p. 3).

De același autor:

Școala română. Foarte pedagogică și didactică pentru interesele institutelor de învățământ și ale organelor acestora. Anul III, IV. și V. (I. și II. e epusat). Fiecare an. 1.—
Porto 10 cr.
Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III. și IV. (I. e epusat), fiecare fl. 1 Porto. —10
Plan de lecțiuni pentru școalele românești. Întocmit pe 30 de săptămâni 25 cr. Porto. —05
Plan de învățământ pentru școalele populare nemaghiare, în înțelesul articol. de lege XXXVII. din 1868 și 1879. Edat în urma ordinațiunii ministrului reg. ung. de culte și instrucțiune publică din 29 Iunie 1889. Nr. 17.284. —22
Legea de pensii pentru învățătorii populari din Ungaria, dimpreună cu ordinațiunile ministeriale publicate în urmă. Prețul. —22
Scriptologia sau modul de a învăța cetitul scriind. Îndreptar pentru învățători la tractarea cetitului în școală. 1.—
Călindarul „Auroră“ pe anul 1899. Prețul unui exemplar. —30
prin postă franco. —35
6 exemplare spedate franco. 1.60
„Călindarul Plugarului“ pe an 1899. Prețul unui exemplar. —25
spedit prin postă franco. —30

Tot de aici se pot procura tot soiul de cărți școlare și altele apărute ori-și-unde.

Recusite de scris pentru școală și cancelarie, tot soiul de tipărituri oficiale.

Tipografia noastră primește spre efectuare tot soiul de lucrări tipografice cu prețurile cele mai moderate.

Cataloage se trimit ori-și-cui gratis și franco.

Vănzătorilor se dă rabatul cuvenit.

Toate comanda sunt a se adresa la:

Tipografia „Aurora“ A. Todoran,
în Gherla — Szamosujvár.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.